

ONDŘEJ
STANĚK

nedomazlenky

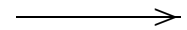
...Z DÍVOI
KATOLICKÉ

z divoči katolické...

nedomazlenky

ONDŘEJ STANĚK

Kamarádovi Luboši Hoškovi, řečenému Hroznýš,
s díkyem, že mne jednou pozval na školní oběd:

→
Paní učitelko já jsem protestant dost. Je mi to líto.

nedomazlenky

Neříkejte to Panu Řediteři, kvůli křesť. Mám vás ráda.

ONDŘEJ STANĚK

→ divěi katolické...

„Nelekej se! Žádný klášterní ústav pro ctnostné panny z bohobojných křesťanských rodin!

Nikdy!

Mám tu holky z pastáků, děcáků, z patologického sociálního prostředí, bez funkční rodiny, některé už vědí, jak chutnají drogy. A spolu s nimi jsou tu tělesně či mentálně handicapované, autistky, vozíčkářky, nevidomé, neslyšící, a pak taky dívky jen trochu méně studijně nadané či nezvládající věkem podmíněné období psychické křehkosti.

VŠECHNY HOLKY JSOU TAY POHODĚ

Zastav se, holky budou rády za pár fotek, ochutnáš, co uvařily, a pak si zajdeme na jedno...“

Co těm dívkám zůstalo odepřeno na zdraví, nadání, láskyplném rodinném zázemí či životním údělu, jim bylo zpravidla vynahrazeno větší citovostí a empatií. Společným rysem mnohých je nedostatek sebevědomí a především potřeba pozornosti, důvěrnosti, náklonnosti.

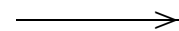
Nejdůležitějším úkolem školy je připravit tak různorodé společenství znevýhodněných a ohrožených dívek – někdy i ve znakové řeči! – pro samostatný život: naučit je vařit, šít, vycházet s penězi, pečovat o nemocné, o seniory, o miminko, zkrátka umět se v životě postarat o sebe a o své bližní.

Ty nejslabší mohou později najít útočiště ve školní chráněné dílně, některé se uplatní například v sociálních zařízeních či nemocnicích. Ty nejzdravější a nejpilnější se po absolvování školy stanou kvalifikovanými pečovatelkami s maturitou.

JSOU TU SUPER HODNÝ UČITELI ZA ROVENŮ, ŘIDIČEL
A ZASTUPČE KTERÝ MÁ RAB MISO BÍKA UČTOSE DETI

/ škamna / vaření, šití, zdraví / u seniorů / v přírodě / holky spolu / chráněnka / vysvědčení, mše /

Bambaschez pirop h nam he chdenim
Váichri nás h moji rádi, myslím někde
Mála ráchadi, chila by ta nic ráchadi

NEMAM MOĆ
NADA ČESTINU
MEČARU TO

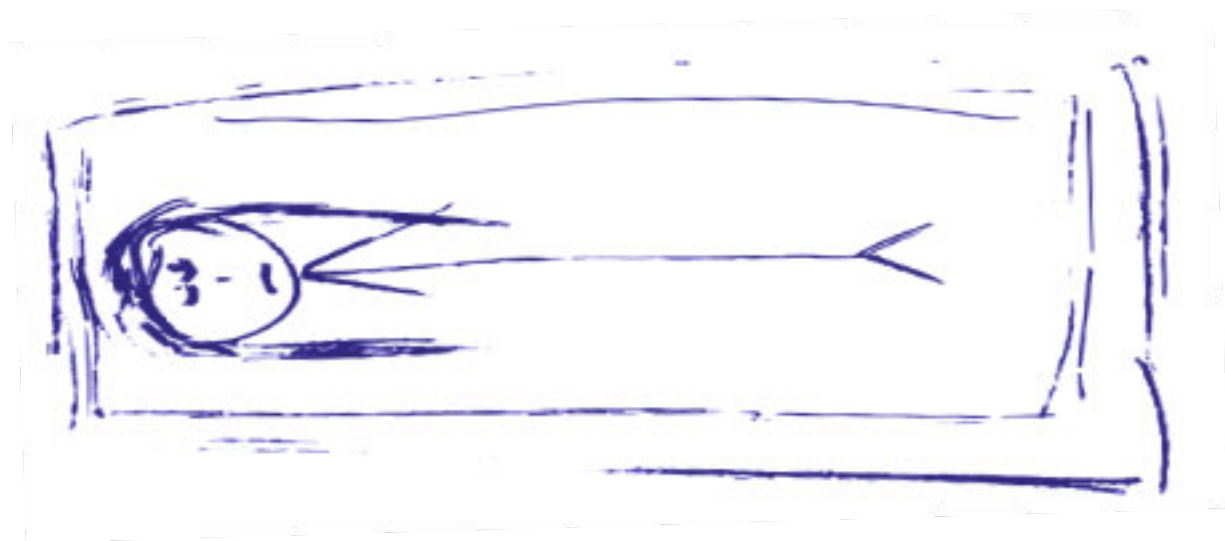

Tu ideální den by byl v posteli, měla bych na sobě bot' tepláky nebo pyžama, byla by sama a v tichu a spala bych a přemýšlela bych o svém životě. A žádný jídlo

Moje kámoška
Věsečková by měla chodit
do divů. Katolické školy
prosť aby se něco zajímavého
dosvědila. ať aby si
řady našla nové kamarádky
řady prosť aby se řady cítila dobře
ale řady hlavně prosť aby se
něco naučila například vařit
ať vaření by měla v ovátku hned
v pondělí a pak v ~~drubáku~~
se středu no
bylo by to
super

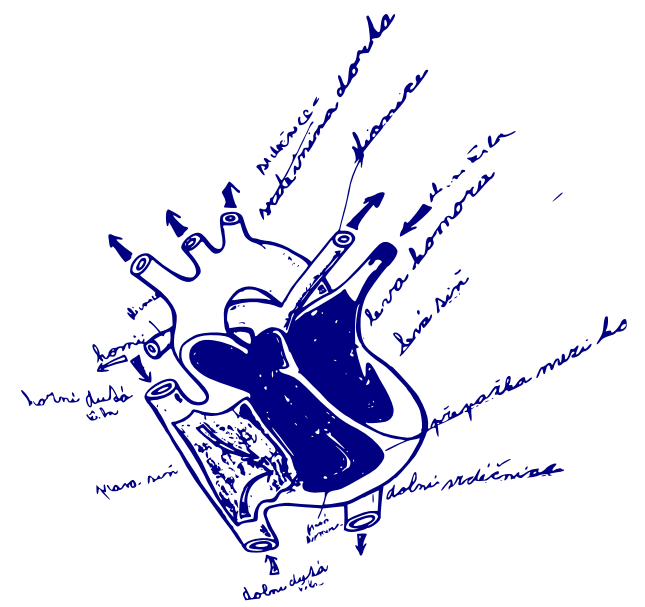

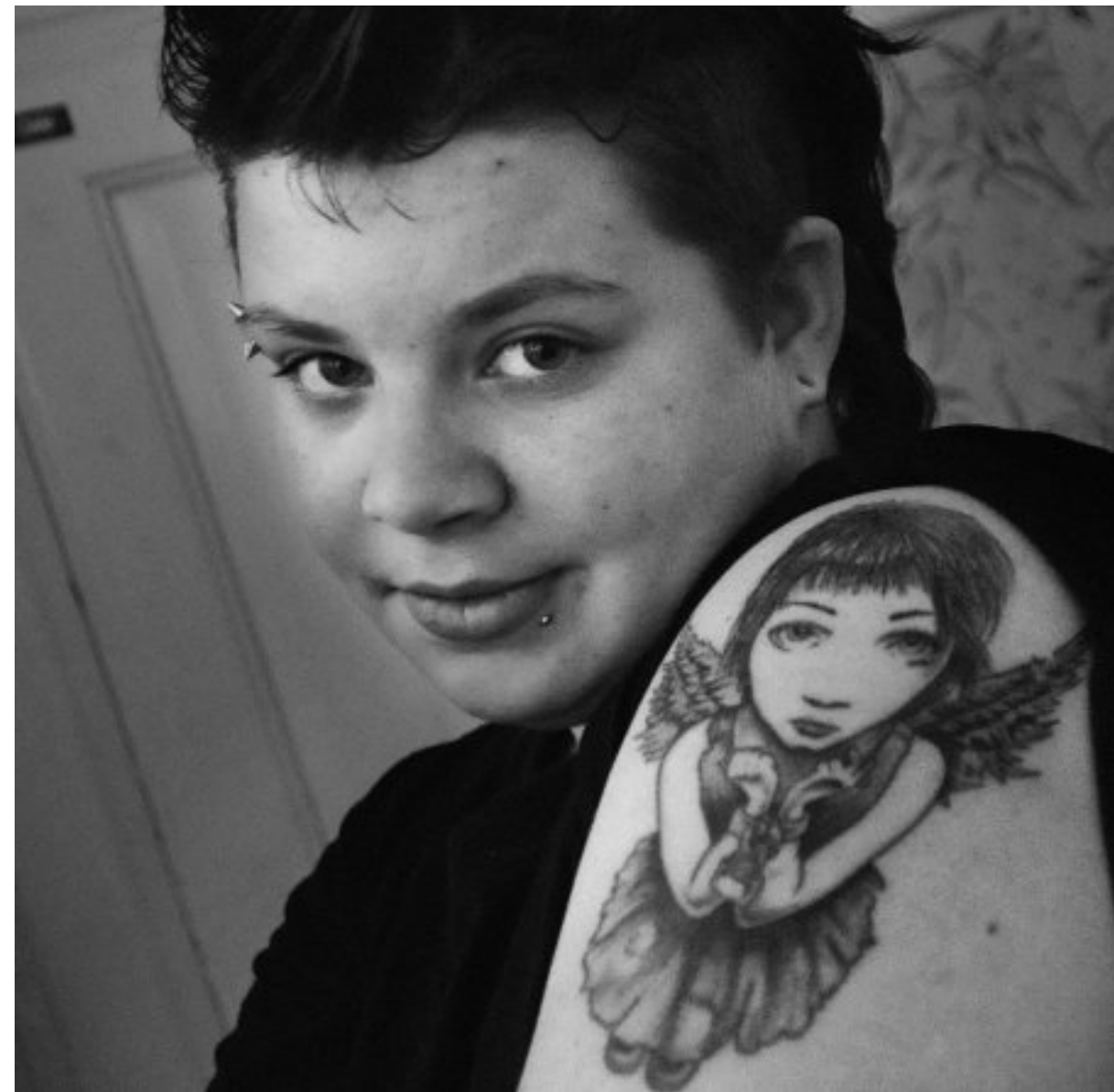

Prášla jsem jak donovem senroui kad jsem
i chadila pod domácí nosky s pečovateli

Některé lidé mi prosíť nerozumí aco se
mám s tím pokúze 3 třeba doma (ratice).
V duchodáku mi nerozumí některé sestry
a bojím se paní Věchné

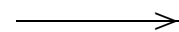
a sedět na místě mě teď moc nebaví -
→

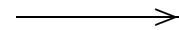
A nelíbí se mi když přijde někdo jiný
že se mu začneme smát, to se mi zdá zbrtlčivě.

sagmichyeme faromu
sajiarime hnat
(gilavaci jehlan)
vash se rozlozi ve vodni lozni
obaru se, tuda se mine a
nalizeme ho do faromy
behem stvrti vash musine
dvicim dativoi, narise se vash napada
*

je také PŮVINGÍ CHODIT DO KOSTELA

Dívčí katolická střední škola v Praze 1 byla zřízena v roce 1990 Arcibiskupstvím pražským jako první církevní škola v České republice. Jejím posláním je poskytnout šanci mentálně či fyzicky handicapovaným a sociálně ohroženým dívkám. Slabší připravuje pro samostatný život, zdravější pro budoucí povolání pečovatele. Škola nevybírá školné.

Škola je otevřena dívkám jakékoli víry i bez vyznání a na katolickou víru nikoho nepřevychovává. Snaží se zprostředkovat obecné křesťanské zásady jako hodnotové vodítko pro další život: pravdomluvnost, čestnost, poctivost, a především solidaritu a pomoc bližnímu, již se ve škole dívkám dostává a již jednou budou samy poskytovat jiným.

Pedagogové znají každou studentku osobně, znají charakter i příčiny jejího znevýhodnění, oslovují ji křestním jménem a jednají s ní tak, jak to odpovídá jejím možnostem. Sociální pracovnice řeší se studentkami jejich osobní mimoškolní problémy. Škola připravuje učebnice studentkám na míru.

Studentky a učitelé obědvají společně to, co vždy jedna ze tříd v rámci předmětu Péče o domácnost uvaří.

Pokud se některá studentka dostane do mimořádné životní situace, například mateřství, škola pro ni sestaví individuální plán tak, aby mohla dostudovat.

Škola získala jako první česká církevní škola certifikát IES London a byla ministerstvem školství vyznamenána Medailí prvního stupně za práci s ohroženou mládeží.

Pod svým heslem „Vzděláváme, sociálně doprovázíme, zaměstnáváme“ škola pro studentky vybudovala:

– **Krizové bydlení Zátíší sv. Anežky České** pro studentky, které kvůli svému handicapu či sociální problematičnosti nelze ubytovat jinde.

– **Křižovnickou pečovatelskou službu** – malou školní firmu, starající se o několik desítek seniorů v Praze, v níž mohou studentky absolvovat praxi a některé později i najít zaměstnání

– **Chráněnou dílnu Inspirace**, kde mohou absolventky namísto pasivního čekání na invalidní důchod mezi čtyřmi stěnami pobývat s kamarádkami, dělat smysluplnou drobnou práci, a navíc si také trochu přivydělat.

Finanční prostředky, které škola dostává na svůj provoz, zdaleka nestačí pokrýt všechny aktivity. Proto je škola odkázána také na podporu od různých sponzorů, jejichž okruh se snaží neustále rozšiřovat.

Luboš Hošek, 20 let ředitel, spiritus agens:

Někdy v lednu roku 2000, jsem stál s rodinou v kryptě před ostatky svaté paní Zdislavy, patronky rodin, a prosil o přímluvu za nové zaměstnání. Když mi pak v květnu téhož roku pražský „škol-ský“ biskup nabídl práci v Dívčí škole, bylo to právě na svátek svaté Zdislavy. Na což moje žena pravila: „Tak tohle odmítnout nemůžeš.“

Nevěděl jsem, do čeho jdu: vozíčkářky, dívky, co nevidí či neslyší, psychicky labilní, depresivní, autistky – a s nimi mnohdy bystré a vysmáté, ale také dost drsné divodívky, které mnohdy nepoznaly rodinu s jednou mámou a jedním tátou, ale zato vědí, co to je děcák, diagnosták, ulice, někdy i drogy.

Může to jít dohromady? Když vám tahle parta při vánoční besídce zazpívá koledu ve znakové řeči (jedna ze vzácných chvil ticha!), člověk žasne, že to funguje.

Jedny se otrkají, neboť ze skleníku vstoupily do džungle. Ty zdravé jak řípa, leč sociálně bezprizorní, objeví, že není pravda, že nejsou k ničemu, nýbrž že dokáží fakticky pomáhat jiným – ve škole postiženým kámoškám, na praxích stařečkům či dětem. A hlavně: přijdou tomu na chuť. Taková obousměrná inkluze nahrubo. Velmi nahrubo, neboť vedená mnohdy poněkud obhrouble.

(Když si matka jedné studentky postěžovala naší mladé kolegyni, že dívka ve škole zhrubla, nezbylo jí než váhavě odpovědět: „Nojo, já vlastně taky“. I já občas doma slyším: „Takhle před dětmi nemluv, nejsi ve škole!“)

Víc energie než na vlastní učení musíme vynakládat na neustálé řešení osobních trablů studentek: s úřady, bankami, operátory, exekutory, sociálkou, bydlením, vlastní rodinou, doktory, někdy také s policií... neboť mnohé se teprve u nás učí vést život ve vlastní odpovědnosti. Úsilí to někdy vyžaduje opravdu nadlidské, avšak nese to s sebou ještě jeden báječný, sotva uvěřitelný efekt:

když studentka vidí, jak jí škola pomohla z bryndy, má o to větší zábrany učení flákat.

Když chybí otec či když se jich střídá víc, Nedomazlenka tím spíš hledá, o koho se opřít jinde. „Nemusíš pospíchat, můžeš si vybírat, buď opatrná“, říkáme jim. Když se ale přece jen stane, že je děvče nečekaně v očekávání, těší nás, že nemusíme coby katoličtí pedagogové kázat o ochraně nenarozeného života: čím drsnější typ, tím rozhodněji si zpravidla na svém mateřství trvá. A tak hledáme bydlení, dáváme do kupy výbavu, vymýšlíme individuální studium. A když se zadaří, zažívají spolužačky ve škole nevyspalou mamínu s ukřičeným miminem – a vidí, že stát se matkou je snazší než matkou být. Ale také, že kdyby zahřmělo, mají za sebou svou školu a nebudou v tom lítat samy.

Práce, pravda, poněkud drsná, ale jsme už dost otrlí. S penězi je škola dost na štíru, ale v partě lidí má poklad.

Škola slouží už tři desetiletí – a sociálně neukotvených dívek ani v blahobytném dnešku neubývá. Co jim ve výročí školy popřát? Zdislavo, prosím, vypros jim zázrak, ať se jim jednou jejich vlastní rodina vydaří, aby jejich děti nezůstávaly mámou, a hlavně tátou nedomazlené, a aby školu, jako je ta naše, nepotřebovaly.

Ondřej Staněk, fotograf:

Jakkoli vírou nepolíbenému, dostalo se mi v téhle katolické škole úžasného privilegia: déle než rok jsem směl kdykoli přijít, protahovat se při hodinách mezi lavicemi a vyrušovat cvakáním spouště, jak dlouho jsem chtěl. Ty dívky se samozřejmě nejdřív předváděly, pitvořily, jindy se naopak schovávaly pod lavici... A učitelé a učitelky, jež mají můj velký obdiv, nám to tolerovali. Rušil jsem zpravidla tak dlouho, až si holky zvykly a přestaly mě brát na vědomí. Vnímal jsem přitom především to, že největším handicapem těch dívek je zpravidla nedostatek sebevědomí a že tím, co potřebují ze všeho nejvíc, jsou obyčejné projevy lidského zájmu a uznání. A tak jsem je fotografoval.

První období se odehrávalo ve znamení mého naprostého respektu: ke škole, k učitelům, a především k těm dívkám, z nichž každá žije s nějakým svým problémem a protlouká se tak, jak jí to fyzická kondice či intelektuální dispozice dovolí.

Fotografoval jsem je, jak se mají či nemají k práci i k sobě navzájem. Časem jsem se stal téměř živým inventářem školy, poznával ty dívky víc a viděl, že některé z nich umějí být taky docela vykutálená čísla, že jsou tam holky, co spolu mluví a co spolu nemluví, a že ten můj prvotní soustrastně adorující pohled byl jen jedním z možných. Že jejich svět má mnoho faset a nahlédnout pod pokličku mi bylo dopřáno v míře pouze nepatrné.

Nechtěl jsem přikrášlovat ani fotkami ublížit. Fotografoval jsem je, když se soustředily a podávaly výkony na své poměry heroické, ale také když byly unavené, otrávené, lítostivé, protivné – při hodinách i o přestávkách, na výletech, při péči o staroušky ve stacionáři, při mších na zahájení a ukončení školního roku, a některé později také ve chráněné dílně.

Fascinovaly mě jejich proměny: něha a laskavost těch nejotrlějších ve chvíli, kdy na ně padne odpovědnost za bezmocné; zjihnutí těch nejzarputilejších drsňáček, když se učí pečovat o miminko; samozřejmost, s níž i ta z lenivějších hne kostrou, aby pomohla vozíčkářce projet úzkými dveřmi.

Pro dívky, k nimž byl osud méně laskavý než k ostatním, je tahle škola záchrannou sítí před samotou, vyloučením, ale také před pastákem či ulicí. Stojí za to dělat všechno pro to, aby oka té sítě byla co nejmenší.

V této knížce jsou především fotografie, z nichž jsme spolu s dlouholetým ředitelem Lubošem Hoškem uspořádali v roce 2010 výstavu ke dvacátému výročí školy. Knižku jsme začali připravovat pro rok 2020 ke třicátému jubileu. Leč covidová pandemie nám do toho hodila vidle. S ohledem na věk a zdraví jsme se rozhodli nečekat na příští kulaté výročí. Dík patří všem, bez jejichž tolerance a vstřícnosti by tato knížka nemohla vzniknout. Vedle Luboše Hoška jsou to současná ředitelka Lucka Velkoborská, skvělí učitelé, a především samy studentky. Těm děkuji také za to, že se na mě snad kvůli těmto fotografiím nebudou zlobit – už proto, že možná právě díky jejich fotkám se rozšíří řady těch, kdo budou chtít jejich bývalou almu mater podpořit.

Důležité upozornění! Fotografie a texty vznikaly v různé době. Dívky na fotografiích a autorky naskenovaných textů nejsou v ani jednom případě tytéž osoby.

NAŠE ŠKOLA JE MALÁ A ZAROVNĚ VÍCE
UČELOVÁ!

IZVRECI VIVAR
Bramboráky
ŠUNCO FLEK
nisolo
USLO TO

i VTÍPNA!

Nedomazlenky z dívčí katolické...
Ondřej Staněk

Fotografováno v Dívčí katolické střední škole
v Praze 1, Platněřské ul. 4,
na školních výletech,
v Domově sv. K. Boromejského (2009-2010)
a v Chráněné dílně Inspirace (2023-2024).
Skeny rukou psaných textů jsou z let 2021-2022

Tato publikace by chtěla povzbudit
potenciální sponzory školy.

© Ondřej Staněk
U Mrázovky 16
150 00 Praha 5

